

To: Markink, Jan[j.markink@gelderland.nl]
Cc: [redacted]@gelderland.nl; [redacted]@gelderland.nl; [redacted]@gelderland.nl; [redacted]@gelderland.nl
From: [redacted]
Sent: Fri 2/19/2021 12:46:04 PM
Subject: Scherpenzeel in Tweede Kamerdebat herindelingen
Received: Fri 2/19/2021 12:46:06 PM

Beste Jan,

Ik had je nog een verslag beloofd van het debat dat vorige week in de Tweede Kamer is gehouden over vijf herindelingswetten. Tijdens het debat werd door sommige Kamerleden de casus Scherpenzeel benoemd. Opvallend was het pleidooi van het (relatief nieuwe) VVD-Kamerlid [redacted] (ken je hem?) voor een (soms) proactievere rol van de minister; zie hieronder.

Minister Ollongren (BZK) noemde gemeentelijke herindeling 'geen doel op zich', maar een afweging tussen de noodzaak om de slagkracht van die gemeenten te vergroten en de wens om de nabijheid van bestuur te behouden. In het debat werd gestemd over vijf herindelingswetten. Het betrof de tweede set herindelingen die tot stand is gekomen onder het nieuwe en dus ook huidige Beleidskader gemeentelijke herindelingen. Vier van de vijf herindelingswetten werden aangenomen, terwijl de stemmingen over het vijfde voorstel (over de samenvoeging van de gemeenten Landerd en Uden) zijn uitgesteld.

Over Scherpenzeel zei de minister: 'Dat proces is nog niet in een fase waarin ik kan beoordelen of het wel of niet past binnen het beleidskader. GS van Gelderland hebben het herindelingsontwerp vastgesteld. Mijn beoordeling volgt pas nadat ook Provinciale Staten het herindelingsadvies hebben vastgesteld en de zienswijzen zijn verwerkt. Het klopt dat de GS mij hebben geïnformeerd. Dat moet ook conform het beleidskader. Ik heb in reactie daarop enkele aandachtspunten meegegeven. Daar heb ik de Kamer ook over geïnformeerd. Ik volg de ontwikkeling dus met bijzondere aandacht. Ik spreek ook met alle stakeholders, zodat ik dat te zijner tijd kan meewegen; overigens: als het zover komt, want dat weet ik natuurlijk ook nog niet. Maar dan is dat in ieder geval wel gebeurd.'

Kamerlid [redacted] (SGP) vroeg nog specifiek naar het bestuursrechtelijk handelen van de provincie, ook in relatie tot Scherpenzeel. Hij betoogde dat een provincie een terughoudende positie zou moeten kiezen ten opzichte van zo'n proces, tenzij dingen fout gaan in zo'n gemeente en de bestuurskracht aantoonbaar en geobjectiveerd ontoereikend is. De minister antwoordde dat bij de nieuwe benaderingswijze ook een zekere terughoudendheid past bij herindelen van onderop. Dat betekent dus dat de gemeenten dit in principe zelf vormgeven en dat de provincie daarbij een zekere procesbegeleidende rol kan hebben. De provincies moeten volgens haar wel in de gaten houden wanneer sprake is van 'evident ontbrekende bestuurskracht'. [redacted] trok hieruit de conclusie dat wanneer een provincie een actieve of proactieve rol wil spelen in een gemeentelijke herindeling, vooraf bestuursrechtelijk, geobjectiveerd duidelijk gemaakt moet worden dat een gemeente evident tekortschiet in haar taken dan wel haar financiële huishouding. Minister Ollongren antwoordde dat dit niet altijd op die manier te kwantificeren is. Zij wees erop dat het soms ook de kwaliteit van het bestuur is die aandacht behoeft en noemde het goed als provincies daar naar meekijken. Zij wees erop dat daar ook een beetje bestuurlijk fingerspitzengefühl bij komt kijken.

Kamerlid [redacted] (VVD) noemde Scherpenzeel als voorbeeld van een herindeling die geïnitieerd is vanuit de provincie, en die bij hem wat vragen oproept. Daar zou volgens hem een meer proactieve rol van de minister misschien wenselijk zijn om een impasse te voorkomen. Van de minister wilde hij weten of het beleidskader zoals het er nu ligt voldoende ruimte biedt om juist op die moeilijkere, vanuit de provincie geïnitieerde herindelingen te opereren. Dat kwam hem op een verbaasde reactie te staan van CDA-Kamerlid [redacted], die juist pleitte voor een zeer terughoudende rol van provincies. [redacted] antwoordde dat hij alleen mogelijk een rol ziet weggelegd voor de minister in die gevallen waarin gemeentes niet willen herindelen, maar de provincie wel.

Ik hoop je zo voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd. Het is in elk geval goed te zien waar de partijen staan. Komende maandag hebben we hierover een ambtelijk vervolgoverleg staan.

0000000787

Met vriendelijke groet,

[Redacted]

Senior Public Affairs Adviseur Oost-Nederland (provincies Gelderland & Overijssel)

[Redacted]

Huis van de Provincies
Herengracht 23
2511 EG Den Haag